

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ จรรยาบรรณ ประสบการณ์ทำงานและการ อบรมพัฒนาอย่างต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อทักษะความเป็นมือ อาชีพของผู้สอบบัญชีไทย

ณภัทรวัลย์ ไชยสุราช *

อาจารย์ ดร.ศิริเดช คำสุพรหม **

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ จรรยาบรรณ และประสบการณ์ทำงานและการอบรมพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อทักษะความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีของไทย โดยพิจารณาตัวแปรหลัก 4 ตัวแปรจากการทบทวนวรรณกรรมที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพระหว่างประเทศ ได้แก่ 1) ความรู้ทางวิชาชีพบัญชี 2) จรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชี 3) ประสบการณ์ทำงานทางวิชาชีพบัญชี และ 4) การอบรมพัฒนาอย่างต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรดังกล่าวที่ส่งผลต่อทักษะความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีไทย

ผู้วิจัยได้ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างจากผู้สอบบัญชีที่เป็นสมาชิกของสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ จำนวน 9,085 ราย (ข้อมูล ณ 3 มีนาคม 2557) โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ใช้วิธีคำนวณของ Yamane (1967) และคำนวณได้ 379 ราย แนวทางการวิเคราะห์ผลการวิจัยใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis) ซึ่งเป็นการใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันมาตรวจสอบหรือยืนยันความสัมพันธ์ว่าเป็นอย่างที่คาดไว้หรือไม่ โดยการวิเคราะห์หาความตรงเชิงโครงสร้าง

1. บทนำ

ในการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมนั้น ทำให้ส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจเป็นอย่างมาก ผู้บริหารจึงต้องปรับเปลี่ยนทั้งการบริหารงานและการบริหารทรัพยากรมนุษย์รวมถึงแนวคิดและเทคนิคต่างๆ เพื่อนำมาประยุกต์กับองค์กร รวมทั้งอาศัยข้อมูลทางบัญชีมาช่วยวิเคราะห์ผลการดำเนินงานเพื่อให้ธุรกิจดำเนินได้ตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ และในการนำข้อมูลทางบัญชีที่จะปรากฏอยู่ในงบการเงินของธุรกิจมาใช้วิเคราะห์นั้น จะต้องเป็นข้อมูลที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญทางการบัญชี หรือผู้สอบบัญชีซึ่งถือ

* นักศึกษาหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

** อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิชาชีพสูงสุดมาช่วยในการจัดการข้อมูลทางบัญชี เพื่อจัดทำรายงานตามมาตรฐานบัญชีที่ถูกต้องและเชื่อถือได้

ผู้สอบบัญชีในปัจจุบันมีบทบาทสำคัญต่อการนำเสนอข้อมูลทางบัญชีที่จะส่งผลต่อการวางแผนและตัดสินใจ รวมถึงการบริหารความเสี่ยงให้กับองค์กรและผู้บริหารได้ เพื่อให้ผู้บริหารสามารถนำไปตัดสินใจและวางแผนที่จะผลักดันธุรกิจให้เจริญเติบโตมากขึ้น แต่ปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจมีการแข่งขันสูงและการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว จึงทำให้บทบาทของผู้สอบบัญชีในปัจจุบันมีขอบเขตกว้างกว่าผู้สอบบัญชีรุ่นก่อน จากการแข่งขันและการขยายตัวของเศรษฐกิจที่รวดเร็ว ส่งผลให้ผู้สอบบัญชีจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและทักษะทางวิชาชีพ หรือเรียกว่า ต้องมีทักษะความเป็นมืออาชีพมากขึ้นในปัจจุบัน รวมถึงการเป็นนักปฏิบัติเพื่อให้ได้ข้อมูลทางธุรกิจที่ถูกต้องแม่นยำ เชื่อถือได้และบรรลุตามเป้าหมายที่ผู้บริหารหรือองค์กรตามที่กำหนดไว้

บทบาทที่สำคัญของการเป็นผู้สอบบัญชีในปัจจุบันนี้ จำเป็นต้องมีความรู้ ประสบการณ์ และการอบรมพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดทักษะต่างๆ ของความมืออาชีพและสามารถแข่งขันกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ และต่างประเทศได้ และควรให้ปฏิบัติตามมาตรฐานสากลที่ทั่วโลกใช้ (สันสกฤต วิจิตรเลขการ ,2549) ในประเทศไทยได้มีสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นสมาชิกของสมาพันธ์นักบัญชีโลก (International of Federation of Accountants - IFAC) ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาผู้สอบบัญชีภายในประเทศให้มีทักษะความเป็นมืออาชีพตามมาตรฐานสากล โดยสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้มีการกิจกรรมกับสมาพันธ์นักบัญชีโลก กล่าวคือ มีความต้องการพัฒนาและเสริมสร้างผู้สอบบัญชีทั่วโลกด้วยมาตรฐานที่สอดคล้องกัน เพื่อให้บริการทางวิชาชีพที่มีคุณภาพสูงอย่างสม่ำเสมอในการตอบสนองประโยชน์สาธารณะ เพิ่มความแข็งแกร่งของวิชาชีพบัญชีทั่วโลก โดยสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้นำมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้สอบบัญชี (International Education Standard : IES) ซึ่งมีทั้งหมด 8 ฉบับอันเกี่ยวข้องกับพัฒนาทักษะความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชี โดยมีมาตรฐาน 4 ฉบับที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชี โดยตรง กล่าวคือ IES 2 ความรู้ทางวิชาชีพบัญชี IES 4 ค่านิยม จรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชี IES 5 ประสบการณ์ทำงานทางวิชาชีพบัญชี IES 7 การอบรมพัฒนาอย่างต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์,2548)

ผู้สอบบัญชีมีหน้าที่อย่างต่อเนื่องที่จะต้องรักษาความรู้และทักษะทางวิชาชีพในระดับที่กำหนดไว้ เพื่อทำให้มั่นใจได้ว่าลูกค้าหรือองค์กรจะได้รับประโยชน์จากบริการทางวิชาชีพที่มีพื้นฐานมาจากการพัฒนาประสบการณ์ ทักษะทฤษฎี และวิธีการที่ใช้ในปัจจุบัน ผู้สอบบัญชีแต่ละคนควรปฏิบัติตนอย่างชาญฉลาดและเป็นไปตามมาตรฐานทางวิชาการเชิงปฏิบัติและทางวิชาชีพ เพราะผู้สอบบัญชีต้องเผชิญกับความคาดหวังที่เพิ่มขึ้นว่าตนเองต้องมีความรู้และทักษะที่เพิ่มขึ้น และยังเผชิญกับการจับตามองอย่างใกล้ชิดแบบที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนเกี่ยวกับคุณภาพ

ของการควบคุมภายใน รายงานทางการเงินและการสอบบัญชีได้อย่างเป็นอิสระ แรงกดดันเหล่านี้เกิดขึ้นทั้งในภาครัฐและภาคสาธารณชน ดังนั้นทักษะความเป็นมืออาชีพทางวิชาชีพจึงเป็นสิ่งจำเป็นหากผู้สอบบัญชีต้องการจะตอบสนองความคาดหวังดังกล่าว นอกเหนือจากความรู้ทางวิชาชีพ ประสบการณ์ทำงาน และการอบรมพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จะต้องตอบสนองความต้องการขององค์กรแล้ว ที่สำคัญต้องสอดคล้องกับแนวคิดความสามารถหรือความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชี ตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้สอบบัญชีด้วย (International Education Standard :IES) (วิชุลดา เวชกุล, 2553) และความเป็นมืออาชีพที่องค์กรให้ความสำคัญมากที่สุดนั่นก็คือ เรื่องของการมีจรรยาบรรณในวิชาชีพบัญชี

จรรยาบรรณวิชาชีพ เป็นเรื่องที่ทางวิชาชีพบัญชีและองค์กรให้ความสำคัญเป็นที่สุด อันเนื่องมาจากกรณีตัวอย่างหลายบริษัทระดับโลกที่ได้เกิดการล้มละลายขึ้น ซึ่งทำให้เกิดความเสียหายและผลกระทบต่อเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก ดังตัวอย่างเช่น กรณีของบริษัท Enron ,บริษัท Sunbeam,บริษัท World Com จากการล้มละลายของบริษัทขนาดใหญ่ในต่างประเทศหลายแห่งนี้ ได้ปรากฏออกมาให้เห็นถึงความไม่โปร่งใสในงบการเงินของบริษัท การตกแต่งงบการเงินเพื่อให้ราคาหุ้นของบริษัทเพิ่มสูงขึ้นเพื่อสร้างความมั่งคั่งให้กับฝ่ายบริหาร และบริษัทในประเทศไทยก็มีปัญหาในการตกแต่งงบการเงินด้วยเช่นกัน เช่น บริษัท สิงห์ พาราเทค จำกัด (มหาชน) ,บริษัท ปิคนิค คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) , บริษัท เพาเวอร์-พี จำกัด (มหาชน) (ฐิตาภรณ์ ลินจรรย์ศักดิ์, 2556) ซึ่งจะเห็นได้ว่าปัญหาที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะ เป็นบริษัทต่างชาติหรือในประเทศไทยเองก็ตาม ล้วนมีสาเหตุเกิดจากความไม่โปร่งใส และการขาดจรรยาบรรณ ทั้งในส่วนของฝ่ายบริหาร และตัวผู้สอบบัญชีเอง ซึ่งปัจจุบันในเรื่องของจรรยาบรรณทางวิชาชีพนั้นผู้บริหารหรือองค์กรต่าง ๆ ก็ต่างให้ความสำคัญเป็นที่สุด ดังนั้นทักษะความเป็นมืออาชีพของวิชาชีพบัญชียุคนี้จึงจำเป็นต้องมี จรรยาบรรณทางวิชาชีพเข้ามาเกี่ยวข้องเป็นส่วนที่สำคัญในลำดับแรก

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ จรรยาบรรณ และประสบการณ์ทำงานและการอบรมพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อทักษะความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีของไทย โดยในการวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบ ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ จรรยาบรรณ ประสบการณ์ทำงานและการอบรมพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อทักษะความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชี ว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร เป็นอย่างไรที่คาดไว้หรือไม่ ซึ่งได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สอบบัญชีที่เป็นสมาชิกของสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ และนำผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยมาเป็นข้อมูลที่จะช่วยในการวางแผนพัฒนาความรู้และทักษะความเป็นมืออาชีพทางวิชาชีพบัญชี และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้กับผู้สอบบัญชีของไทย เพราะผู้สอบบัญชีไทยจำเป็นต้องมีการพัฒนาทักษะความเป็นมืออาชีพทางวิชาชีพให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

2. วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ จรรยาบรรณ ประสิทธิภาพทำงานและการอบรมพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อทักษะความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีของไทย

3. วิธีดำเนินการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างจากผู้สอบบัญชีที่เป็นสมาชิกของสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์จำนวน 9,085 ราย (ข้อมูล ณ 3 มีนาคม 2557) และเพื่อให้ได้ระดับความแม่นยำ และระดับความเชื่อมั่นในการประมาณค่า โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ใช้วิธีคำนวณของ Yamane (1967) ที่ระดับค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ร้อยละ 5 และคำนวณได้ 379 ราย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งสร้างขึ้นเพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ จรรยาบรรณ ประสิทธิภาพทำงานและการอบรมพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อทักษะความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีของไทย แบ่งเป็น 7 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สอบบัญชี ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ทางวิชาชีพบัญชีของผู้สอบบัญชี ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชีของผู้สอบบัญชี ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการทำงานทางวิชาชีพบัญชีของผู้สอบบัญชี ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการอบรมพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีของผู้สอบบัญชี ส่วนที่ 6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชี ประกอบด้วย ด้านทักษะทางปัญญาจำนวน , ด้านทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งานจำนวน ,ด้านทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล,ทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและการสื่อสาร, ด้านทักษะทางองค์การและการจัดการธุรกิจ ส่วนที่ 7 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชี และปัญหาของทักษะความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชี หรือข้อเสนอแนะอื่น โดยตัวแปรต่างๆ เหล่านี้กำหนดมาจากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดหลักทฤษฎี ได้มีการทบทวนวรรณกรรมจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และนำผลดังกล่าวมาสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งได้พิจารณาถึงรายละเอียดที่ครบถ้วน ถูกต้องและครอบคลุมถึงความหมายและสมมุติฐานของการวิจัย และตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงเนื้อหา เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาความครบถ้วน ความถูกต้อง ความเหมาะสมของการใช้ภาษาและความครอบคลุมของเนื้อหาการวิจัย และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แนะนำ ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญแนะนำ และ

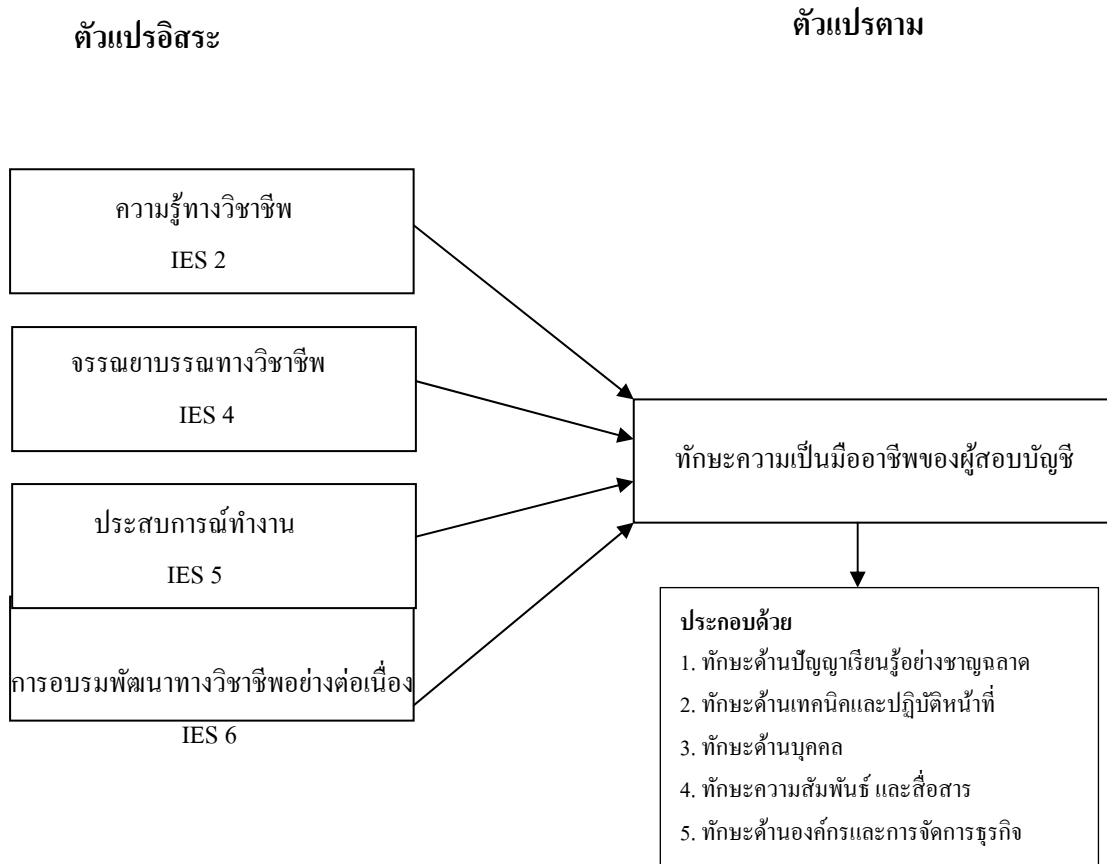
นำเสนอเพื่อพิจารณาอีกครั้ง เพื่อให้แบบสอบถามสอดคล้องกับ จุดมุ่งหมาย สมมติฐาน ของงานวิจัยในครั้งนี้

การทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจและแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามมาทดสอบเพื่อหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α -Coefficient) ตรวจสอบค่าต่าง ๆ ให้ได้ผลเป็นค่าความเชื่อมั่นที่มีความเชื่อถือสูงและเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป นำผลที่ได้จากการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง เพื่อปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ แล้วจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม โดยทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติซึ่งประกอบด้วย สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และการหาค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนการหาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean = \bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation = S.D.) ใช้สำหรับการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ ทักษะทางวิชาชีพบัญชี จรรยาบรรณ ประสพการณ์ทำงานและการอบรมพัฒนาอย่างต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี โดยการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยายและสรุปผลการวิจัย ตามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามรูปแบบของไลเคิร์ต (Likert's Scale) และใช้การวิเคราะห์ผลการวิจัยโดยเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis) ซึ่งเป็นการใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันมาตรวจสอบหรือยืนยันความสัมพันธ์ว่าเป็นอย่างที่คาดไว้หรือไม่ โดยการวิเคราะห์หาความตรงเชิงโครงสร้าง เพื่อทำการทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยวิเคราะห์ผลกระทบของความรู้ จรรยาบรรณ ประสพการณ์ทำงานและการอบรมพัฒนาอย่างต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อทักษะความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีไทย

จากการทบทวนวรรณกรรม และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้บูรณาการกรอบแนวคิดที่เกี่ยวกับตัวแปรที่มีผลต่อทักษะความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีไทย ซึ่งทักษะความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชี ได้พิจารณาตัวแปรหลัก สงกรานต์ ไกรวงษ์ (2553) ได้กล่าวถึง ตัวแปรในงานวิจัยไว้ 3 ตัวแปร ได้แก่ 1) ความรู้ทางวิชาชีพบัญชีของผู้สอบบัญชี 2) ประสพการณ์การทำงานทางวิชาชีพบัญชี และ 3) การอบรมพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี ส่งผลเชิงบวกต่อทักษะความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีซึ่งจะช่วยเพิ่มทักษะต่างๆ ในการทำงานของผู้สอบบัญชีให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น วิชชุลดา เวชกุล (2553) กล่าวว่า ทักษะความเป็นมืออาชีพที่ผู้บริหารหรือองค์กรส่วนใหญ่ให้ความสำคัญเป็นที่สุดนั่นก็คือ การมีจรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชี ไม่ว่าจะเป็นด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความซื่อสัตย์สุจริต รวมถึงความรับผิดชอบต่อลูกค้าหรือผู้รับบริการ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการทำงาน

และคุณภาพงานสอบบัญชีและยังช่วยเพิ่มมูลค่าประสิทธิภาพการทำงานให้กับผู้สอบบัญชีอีกด้วย (โตมทอง ถานอาดนา,2548 และ นันทวรรณ วงศ์ไชย,2552) ผู้วิจัยจึงได้สรุปออกมาเป็น กรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บรรณานุกรม

- ฐิตาภรณ์ สิ้นจรรยาศักดิ์.(2556).การทุจริตโดยการตกแต่งงบการเงิน.เอกสารการประชุมวิชาการระดับนานาชาติประจำปี 2556 โดยสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย :เชียงใหม่.
- โตมทอง ถานอาดนา .(2548) .ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพและประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ.มหาสารคาม:มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นันทวรรณ วงศ์ไชย.(2552).ผลกระทบของความเป็นมืออาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิชชุดา เวชกุล.(2553).ความคาดหวังของผู้ว่าจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของนักบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ.ขอนแก่น:มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์.(2548).มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี.สืบค้นเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2557 : <http://fap.or.th/มาตรฐานวิชาชีพบัญชี/มาตรฐานการศึกษาและเทคโนโลยี.html>.
- สันสกฤต วิจิตรเลขการ.(2549). International Education Standards (IES) กับวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย.จุลสารสมาคมบัญชีไทย.3(1), กรุงเทพฯ:บริษัทธรรมนิติเพรส จำกัด.
- สงกรานต์ ไกยวงษ์.(2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีภาษีอากรและผู้สอบบัญชีรับอนุญาต.รายงานการวิจัย.กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.